

Istanbul C. Savcılığı Basın Bürosuna

Dosya No. 1982/76 Hz.-1

Belge yayınlarına ait haziran 1982 tarihli Doç. Dr. Mete Tuncay tarafından yazılan Enki Sol Üzerine Yeni Bilgiler isimli kitabın TCK 142. maddeye ve sair mer'î mevzuata aykırı olup olmadığı hususunda bilirkişi sıfatıyla mütalâanın talep edildiğinden gerekli incelemeler yapıldı.

352 sahifeden ibaret bulunan kitabın esas niteliği sonuğunda belirtilmiştir. Yazar 1979 yılında Sovyetler Birliğinde iki büyük ay süreyle konuk sıfatıyla bulunmuş ve Türkiyede komünizmin tarihi ve gelişmeleri hakkında dokümanlar toplamıştır. Kitapta yazar bir kısım malî meselelerini beyan etmekte ve özellikle 1925 yılına kadar olan Türkiye komünist eylemleri üzerinde durmaktadır. Kitapta Türkiyede İstiklâl savaşına öngelen dönemde ve sonra komünistlerin kimlerden ibaret bulunmuş oldukları hususunda, özellikle bunlardan Rusya'ya gidenler, orada yerleşmeler hakkında bilgiler verilmekte, bunların hayat hikâyeleri, yazınlıkları matirallerden bir kısım özetler nakledilmekte, bazan ise bu matirallerin belirli kısımlarının aynen negredildiği görülmektedir. Bu matirallerde geçenlerin kaleme almış buldukları enternasyonal marçlarına örnek şekilde bir kısım manzumeler, Nazım Hikmetin Rusya'ya kaçtıktan sonra kaleme almış bulunduğu manzumeler çeşitli tarihlerde Türkiyeden Rusya'ya kaçmış olan komünistlerin negrettikleri veya negretmek istedikleri komünist propagandasını ifade eden metinler kitapta yer almaktadır.

Söz gelimi kitapta gizli Türkiye komünist fikrasınının 1920 yıllarında negredilmiş olan programı, Türkiye komünist partisi adı verilen parti için gerçekleştirilen kongre matiralleri ve burada konuşan kişilerin konuşmaları, Türkiye'nin nizamnamesi, çeşitli risaleleri, Türkiyedeki işçilere hitab eden ve onları komünist hareketlere teşvik eden beyannameler komünist Mustafa Suphi hakkında yazılmış ve onu yücelten çeşitli yazılar kitap içinde yer almaktadır. Kitapta söz gelimi 207. sahifede olduğu gibi Rusya'yı ikinci vatan sayan ve en açık seçik komünist propagandasını yapan Nazım Hikmetin manzumeleri de yer almaktadır.

Böylece kitap bundan yıllarca önce yürürlükte bulunan daha doğrusu yürürlüğe konulmuş olan ve halen de yürürlükte varlığını sürdüren mevzuatı ihlâl edici nitelikteki bir takım yayınları, doküman sıfatı altında yayınlamış bulunmaktadır. Şu olan bir yazının, muhtevası itibarıyla kanunları ihlâl eden yayınların, meydana getirildikleri tarihte Türkiyede suç teşkil etmiş bulgulara maddelerinde, halen aynı kanunlar yürürlükte bulunduğu halde bu sure doküman telâkki edilmek suretiyle yayınlaması kanaatimizce suçu ortadan kaldırmaz. Mitapta yer alan çeşitli vesikalar, TKP nin kararları, Türk ordusundan kaçarak Rus ordusuna iltica etmiş ve orada komünist olmuş kişilerin komünist propagandası yapan hatıraları bugün bir vesika olmuş sayılarak bunların yayınlanabileceği noktai nazarına katılinamaz.

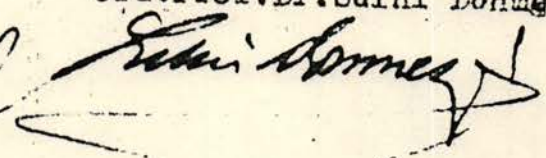
İzah olunan sebeplerle kitabın TCK 142. maddeyi ihlâl eder nitelikte olduğu kanaatine varılmıştır.

Keyfiyet saygıyla arz olunur.

19.7.1982

Bilirkişi

Ord.Prof.Dr.Sulhi Dönmez

19.7.1982

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ

1982/75 Hzi-1

20.7.1982

ÜCRET KARARI

Belge yayınlarından olan Haziran 1982 tarihli Doç Dr.Mete Tuncay tarafından yazılan "Eski Sol Üstüne Yeni Bilgiler" isimli kitabın tetkik ve inceleme bilirkişi Ord.Prof.Dr.Sulhi Dönmezer'e sundu edilmiş raporuna dayanarak gerekli tetkikatını yapap yazılı raporunu 19.7.1982 tarihinde sunduğundan sebepkenen mesaisi karşılığı 3000 (Üç bin) liranın ödenmesine karar verildi.

Istanbul C.Savcı Yardımcısı

19.7.1982 dir.

İSTİNABE ZAPTI

19 82 / 202

İSTİFSA 3 Nolu Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinden gelen 24.11.1982 tarih ve 1982/1887-86 sayılı talimatlarının 1.12.1982 tarihinde mahkememize tahvil edilmiş ve tevkil edildi.

1. Talimatın mahkeme istinabe defterine kaydının yapılması.

2. Subay üyeleri olarak Tank Kd.Alb. Vasıf SEYMEN tefriki

3. Sanık mahkememizde hazır bulundurulması için ilgili yerlere müzekkere yazılması.

Bu nedenle, duruşmanın 13.12.1982 günü saat 10.00 a bırakılması

13 / 12 / 1982

Ali HÜNER
Hv. Hakim Yb.
3 No.As. Mah. Kd. Hakimi

Duruşmanın bırakıldığı belli gün ve saatte: Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi:

BASKAN	:	Tank Kd.Alb.	Vasıf SEYMEN	(1952-97)
BAK ÜYE	:	Hv.Hak.Yb.	Ali HÜNER	(1962-2)
BAK ÜYE	:	Hak.Ün.Yzb.	Sadık İNAN	(1971-Yd-10)
YAZISI	:	Svl.Me.	Şengül YILMAZ	(K-2476) den müte-

As. Savcı : N. Nevfik AKBEY hazır oldukları, halde mahsus

Duruşma açıldı. Yoklama yapıldı. Sanığın geldiği görüldükçe serbest olarak huzura alınıp mahkemeye teslimine geçildi.

SANIK METE TUNÇAY, Nebus oğlu 1936 D.lu Muazzez'den olma, İstanbul Hasköy mahallesi Altıncıyol, kayıtlı, Çankaya Çankaya Kuloğlu sokak 6/4 de oturur, evli iki çocuklu, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi, ifadesine göre sabıkasız

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 12.11.1982 tarih ve 1982/2658-2013 esas ve karar sayılı iddianamesi okunmak suretiyle sanığa tebliğ edilip suçlanmıştır.

Sanık duruşmadan vareste tutulmasını istedi,

SANIK METE TUNÇAY SORĞUSUNDA : Belirttiğim gibi Siyasal Bilgiler Fakültesinde Siyasal Bilgiler kürsüsünde Öğretim görevlisiyim kürsüde görevli arkadaşlarla aramızda bir iş birliği yaptığımız bana 20 no.lu yayınlın başındaki Türk Siyasal fikir hareketlerini tanımlamak görevi bana düştü, benim çalışmalarım iki yönlü oldu, bunlardan birincisi Cumhuriyet Halk Partisinin 1931 yılına kadar olan faaliyetlerini diğerinde daha eskiye dayanan İkinci Mevudiyet dönemindeki 1925 yılına kadar olan sol akımları içermektedir, bu inceleme 1966 yılında tez olarak derlenerek 1967 yılında kitap halinde basıldı, daha sonra çıkan eski sol üzerine yeni bilgiler isimli kitabım ise bu çalışmaların bir tamamlayıcısı niteliğinde olup o zaman elimde bulunmayıp daha sonra Dış İşleri Bakanlığının izni ile gerek Sovyetler Birliği ve Gerekse Amerika Birleşik devletlerine giderek bulduğum sol akımlarla ilgili belgeleri kapsamaktadır, bu belgeleri derledikten sonra İstanbul'daki Belge Yürütme Kurumuna basılmak üzere gönderdim, ve Haziran 1982 ayında basılarak satışa yayın evi tarafından arz edildi, Temmuz ayı başında da gazetelerden İstanbul'da kitap hakkında bir haber gördüm, kararı alırken belgelerin bu kitap tamamen ilmi bir çalışma niteliğindeydi

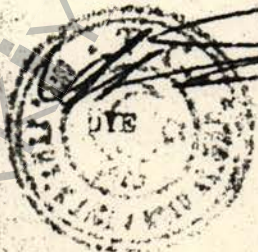
... belgeler en az 60 yıllıktır ve kitaba aktarılırken belgelerden en küçük bir değişiklik yapılmamıştır, ve bu çünkü neslin anlayabileceği bir dille yazılmadığı gibi bunda kitaba katkım yalnızca bulunan belgelerin hangi kütüphanede bulunduğu ve hangi yerde yer aldığını belirtmek şeklinde olmuştur. Şayet propoğanda yapmak niyetinde olsaydı yeni neslin anlayabildiği bir dille yazmak yolunu seçerdim, propoğanda yapmak kastım yoktur. dedi,

Soruldu ; Türkiye'den Sovyetler Birliği'ne giderek toplama kampında bulunan Salih HACIOĞLU isimli bir Binbaşının bu kamplarda ne şartlar altında çalışarak öldüğü ve daha sonra temise çıktığı konusunu içeren Nazım HİKMET'in bir şiirini olduğu gibi aktarmışın, bu şiiri Feti TEFETOĞLU'nun kitabından bularak kitabına aktarmıştım bu şiirin olduğu bölüme ayrıca Salih HACIOĞLU'nun ölüm raporunda nida işareti koymak suretiyle belirtmiştim zira raporda kalpten öldüğü belirtmesine rağmen Salih HACIOĞLU toplama kampında yapılan aziyetler sonucunda ölmüş ve yine belirttiğim gibi Moskova yakınlarında değil Sibirya'da ölmüştür bu hususuda ~~suç~~(ç) okuyucuların dikkatenite nida işareti koymak üzere sunmuştum, şayet propoğanda yapmak amacım olsaydı komünizm sisteminin aleyhine alabilecek hiçbir şeyi kitabımda yayınlamazdım, Mustafa SURHİ hakkında ise kendi şah yazısı ile yazılmış ve tamamlanmamış bir yazıyı yayınladım ve ayrıca Mustafa SURHİ'nin bir komünist olarak tanınmış olmasına rağmen bir Milliyetçi olduğu konusunda da bazı bilgiler verdim, TKP nizamnesi ve programını Atatürk'ün Ankara'daki kütüphanesinde bulmuştum ve ayısını kaleme almıştım bu yehi bir neşir olmayıp Sol akımlarda yer almıştı, Entarnesyonel olarak iki marşı kitabımda belirttim bunlar Türkiye'de değinilen ve söylenen marşlar olmayıp tarihi niteliktedir ve çok eskiden söylenmiş işçi marşlarıdır, bu bakımdan kitabımdaki bütün yazılar ve araştırmalar ilmi ve tarihidir, komünizmi övücü bir niteliği yoktur, kitabım konusunda sayan Profesör doktor Suphi DÖNMEZER'den bilirkişi olarak rapor alındığını belirtmektedir, Suphi DÖNMEZER'in genellikle çoğu incelemelerde komünizm propoğandası yaptığı yolunda rapor verdiği bilinen bir gerçektir bu nedenle bu kişi tarafından bilirkişi raporunu kabul etmiyorum ve yeniden tarafsız görüşlü (sağ ve sol görüşlü olmayan) ehil bir kişiye kitabımın yeniden bilirkişi olarak inceletilmesine isterim, bilgim kadariyle hakkında Cumhuriyet Savcılığı Basın Bürosu tarafından soruşturma açılmıştı bunu öğrenerek gitti'imde profesör Suphi DÖNMEZER'in hazırladığı bilirkişi raporununrada görmüştüm raporda kitabımda neşredilen yayınlar o zamanlar neşredilmesinin kanunen suç olduğunu belirtmiş ve halen bu kanunlarında de'ğişmediğini yazmıştı, yani bu kanunlar yani T.C.K.nun 141 ve 142 no' maddelerinin konması 1925 yılından esnedir yayınladığım belgeler ise daha eski tarihli olmaları itibarıyla bu kanunlara katılmıyorum kitabımda komünizm propoğandası yapmak kastım yoktur suçsuzum demli,

Sanın 6.10.1982 tarihli hazırlık ifadesi okundu, doğrudur bana aittir dedi, Askeri Savcı ifadeye bir diyeceğimiz yoktur talimatın mahalline ifadesini isterim dedi,

ÖNERİLERİ : Uygun görülen istem üzerine gereği yapılan talimatın ekleri ile birlikte İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, 3 Numaralı Askeri Mahkemesine gönderilmesine, aybirliği ile karar verildi. 13.12.1982

SALAN

ÖYE

Handwritten signature or initials in the bottom right corner of the page.

T.C.
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
3 NOLU ASKERİ MAHKEMESİ
İSTANBUL

1982/1987-861(3) N.O.

24 / 11 / 1982

KONU: Nüfus Kayıt Suretinin
Gön.Hakkında.

SYNT.KOM.ASKERİ SAVCILICINA.
SELİMİYE

Nöbetçi Komutanlığınızın Propagandası yapmak suçundan sanık Mete Tunçay hakkında Ankara Kuloğlu Sokak 4/6 sayılı yerde ikamet eden Nüfus Kayıt No: 1938 D.lu. METE TUNÇAY'ın adresinden temini ile muhterelikçe hazırlanmış nüfus kayıt suretinin çıkartılarak duruşmanın bırakıldığı 10.1.1983 gününden evvel gönderilmesini arz ederim.

Hükim 14066

SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
3 NOLU ASKERİ MAHKEMESİ
İSTANBUL

1982/1987-861 (3) N.O.

24 / 11 / 1982

KONU: TALİMAT.

SYNT.KOM.3. NOLU ASKERİ MAHKEMESİ KOD.HAKİMLİĞİNE.
ANKARA

Nöbetçi Komutanlığınızın Propagandası yapmak suçundan sanık Mete Tunçay hakkında yapılan duruşmada, aşağıda açık kimliği yazılı sanığın adresinden mahkemenize talep edilerek ekli iddianame gereğince soruşturması ve savunmasının tespiti ile buza ekte gönderilen Hz.İfadesinde kendisine okunması suretiyle bu konudaki beyanının nelerden ibaret olduğunun tespit edilmesi ile temin alınacak talimat zaptının duruşmanın bırakıldığı 10.1.1983 gününden evvel gönderilmesini arz ederim.

Sanık Kimliği

METE TUNÇAY: M Ebue oğlu, 1938 D.lu.
Ankara Kuloğlu sokak 4/6 da oturur
Ankara S. Bilgiler Fak. Öğretim Üyesi.
Eski İddianame ve Hz.İfadesi

Hükim 14066

İstanbul () Sulh Ceza Hakimliğine

8

Savcılığımıza ait 1982/76 Hz.sayılı evrak ekte gönderilmiştir.
Tetkik ve soruşturma konusu (Eski Sol Üzerine Yeni Bilgiler)
isimli kitabın içeriği itibarile TCK.nun 142.ci maddesine aykırı nite-
lik taşıdığı 19.7.1982 tarihli bilirkişi raporundan anlaşılma;la;
"HELGE" yayınlara ait Haziran 1982 I.baskı tarihli (Eski Sol
Üzerine Yeni Bilgiler) isimli mezkur kitabın Anayasanın 22, C.M.U.K.nun
86 ve müteakip maddeleri gereğince toplatılmasına karar verilmesi
talep ve evrakın iadesi rica olunur.

Necmettin BESNİ

İstanbul C.Savcı Yardımcısı

C
SULH CEZA
HAKİMİ

SAKIN:SAHİN ALAÇAN-12406
KATİP:HANDAN TAÇKIRAN

MÜH.No:982/105

9

YEREL İLİŞKİ KARARI

İstanbul C.Savcılığı bürosunda 26.7.1982 tarih ve
982/76 sayılı yazılarına ekli olarak gönderilen belge yayınlara ait
Haziran 1982 I.baskı tarihli (Eski Sol Üzerine Yeni Bilgiler) isimli kiti-
bın içeriği itibariyle T.C.K.nun 142.maddesine aykırı nitelik taşıdığından
toplattırılmasına karar verilmesi talep edilmiş olmakla,
evrak incelemesi.

Tetkik edilen evrak müderecatına göre belge yayınlara ait
Haziran 1982 I.baskı tarihli (Eski Sol Üzerine Yeni Bilgiler) isimli kitabın
içeriği itibariyle T.C.K.nun 142.maddesine aykırı nitelik taşıdığından
bilirkişi raporuna göre aykırı bulunduğu anlaşılma;la, Anayasanın 22, ve
C.M.U.K.nun 86.maddesi gereğince İPLATILMASINA kararın için C.
Savcılığı Basın Bürosuna iadesine karar verildi.26.7.1982

27
Sakin:12406

1982 M.1-1091

Basın İşleri Genel Müdürlüğü
Basın İşleri Genel Müdürlüğü

İSTANBUL İLİ
İSTANBUL İLİ
MÜHÜR VE MERKEZ KONTROLÜNDÜ
GAYRİMÜHÜR

SAYI : 48936

190 Ağustos 1982

16

İSTANBUL ÖZGÜRLEŞME KONGRESİNE
(Basın Bürosuna)

5.1982 tarih ve 1982/76 No.1. sayılı yasamız.

Yasamızla piyasaya çıkış tarihinden tespit edilmiş, belge yayınlarına ilişkin 1982 tarihli Doç.Dr.Mete TUNÇAY tarafından yazılan "EŞİT SOL ÜZERİNE" başlıklı kitap'ın 22.6.1982 tarihinde G.Bavollığı Basın Bürosuna verilmiş ve hizmet değerinin takdirinden ve matbaa emhâlinin beyanından anlaşılacağı üzere onunda hazırlanan tespit tutanağının bir sureti ekte gönderilmiştir.

Müdür Muavini
Şube 1 Müdürü Y.

TÜRKİYE

Tesbit Tutanağı

15

İstanbul C. Savcılığı basın bürosunun 24.6.1982 tarih ve 982/76.HK-1 Sayılı yazılarında BELGE yayınlama nit. Hkz-
tan 1982 tarihli Doç. Or. Mete TUNCA'Y tarafından yazılan
SOL ÜZERİNE YENİ BİLGİLER isimli k. tap, 22.6.1982
tarihinde C. Savcılığı basın bürosuna verildiği Matbaa zımnet
kayıtlarından ve Matbaa sahibinin beyanından anlaşılmış
tır ki bu tesbit tutanağı Mahallinde tarihinde alda b. b. b. b.
tarihinde 4.8.1982

M. T. BAKIR

İhsan ELERİK

2. Bin

Pols memuru

Hacı BİTİŞ
Kardeşler Saati
Sahibi
Hacı 1982

T.C.
İSTANBUL İLİ
EMNİYET VE MERKEZ KOMUTANLIĞI
GAYRİTTİPTE

Sayı: 48613

SUBB:1 BASIN M-4-1203

KONU: ESKİ SOL ÜZERİNE YENİ
BİLGİLER adlı kitap Hk.

EKI :1

9 Ağustos 1982

İSTANBUL CUMHURİYET SAVCILIĞINA
(Basın Bürosu)

İLGI : 26.7.1982 tarih ve 1982/76 Hz.1.sayıla yazınız.

İlgili yazı ve yazıya, Docent Doktor Mete TUNCAY tarafından yazılıp, İstanbul kardeşler basımevinde Haziran 1982 tarihinde basılıp " BELGE YAYINEVİ " tarafından yayınlanan " ESKİ SOL ÜZERİNE YENİ BİLGİLER " isimli kitapta yayınlanan yazıların muhtevası TCK.nun 142.Maddesinin muhalif nitelikte bulunduğundan toplatırılmasına İstanbul 1.sulh ceza mahkemesinin 26.7.1982 tarih ve 1982/105 Müt.sayıyla karar verilmiş olup, karar yayınevi vekili Ragıp ZARAKOLU'ya teblig edilerek bu konuda tanzim olunan tebellüğ tutanağının bir sureti ekte gönderilmiştir.

Arzederin.

Fahrettin BENLİ
Müdür Muavini
Şube 1 Müdürü Y.

Tebelliğ Tutanağı

İlimiz Cağaloğlu Nuroosmaniye Caddesi Atasarayhan
No: 406 da faaliyet gösteren BELGE yayınlarına gelindi.
Belge yayınlarına ait Haziran 1982 1 Baskı tarihli
"SOL ÜZERİNE YENİ BİLBİLER" isimli kitabın içeriği
bilirisi raporuna göre de aykırı nitelik taşıdığından
T.C.K.nun 142 maddesine aykırı bulunduğundan
anlaşılmalı, 22 ve C.M.U.K.nun 86 maddesi gereğinde toplattırılıp
İstanbul 1 Sulh Ceza Mahkemesi'ne
26.2.1982 tarih ve 982/105 müt. sayısıyla karar verilmiş
söz konusu toplattırılma kararı BELGE yayını em sahibi
Ragip ZARAKOLU'na tebliğ edilmek istenmiş. Adı geçen
Eşi Raqip ZARAKOLU'na söz konusu karar tebliğ
edilince, emrinin tutanağında elinde olup, olmadığı sorulduğunda
olmadığını beyan etmesi üzerine, "Tebelliğ Tutanağından
bu sorut verilerek, 15 bu tebelliğ tutanağı mahallinde
birlikte altı birlikte imzalandı. 4.8.1982

Tebelliğ Eden
Ahmet BATIR
Em. Sb. 1 - Basım

Tebelliğ Eden
İhsan ELBİK
Polis Memuru

Tebelliğ Eden
Ragip ZARAKOLU
Belge yayını sahibi
vekil

İstanbul 1.Sulh Ceza

Hakim: Bekim Alaçam-12466

Katip: Handedan Taşkıran

Num No.1982/105

MÜTEFERRİK KARAR

İstanbul C.Savcılığı Basın Bürosunun 20.7.1982 tarih ve 1982/76 sayılı yazılarına ekli olarak gönderilen Belge yayınlarına ait Haziran 1982 1.baskı tarihli (Eski Sol Üstüne Yeni Bilgiler) isimli kitabın içeriği itibariyle TCK.nun 142.maddesine aykırı nitelik taşıdığından toplattırılmasına karar verilmesi talep edilmiş olmakla,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Tetkik edilen evrak müderecatına göre belge yayınlarına ait Haziran 1982 1.baskı tarihli (Eski Sol Üstüne Yeni Bilgiler) isimli kitabın içeriği itibariyle TCK.nun 142.maddesine aykırı nitelik taşıdığından bilirkişi raporuna göre aykırı bulunduğu anlaşılmakla, Anayasanın 82 ve 83, U.K nun 86.maddesi gereğince TOPLATTIRILMASINA evrakin gereği İstanbul C.Savcılığı Basın Bürosuna iadesine karar verildi. 26.7.1982

Hakim 12466

Aslı gibidir. 26.7.1982

T. C.
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIKI

İSTANBUL—Selimiye

29/ 11 /1982

Sayı : 1982/2280
Esas No. : 1982/2280
Karar No. : 1982/1194

KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

SUÇ : Yayın yolu ile komünizm propagandası yapmak.
SUÇ TARİHİ : 26.6.1982
SANIK : **METE TUNÇAY**; Mebus oğlu, Muazzez'den doğma, 1936 doğumlu, İst. Beyoğlu, Hasköy, Keçeci piri mahallesi nüfusunda kayıtlı, halen Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde görevli doçent.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliği 8 .7.1982 tarih 1982/1734 /1293 sayılı soruşturma emri ile yukarıda isim ve açık hüviyeti yazılı bulunan sanık hakkında yayın yoluyla komünizm propagandası yapmak suçundan soruşturma açılması istenmiş, Askeri Savcılığımızca bu konuda yapılan soruşturma sonucunda:

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde görevli doçent doktor olan sanığın suç tarihinde İstanbul'da bulunan belge yayınları adlı matbaa tarafından basılan "ESKİ SOL ÜZERİNE YENİ BİLGİLER" adlı kitabıyla yayın yoluyla komünizm propagandası yaptığı iddia edilmiş Askeri Savcılığımızca konu ile ilgili soruşturma sırasında aynı sanık hakkında aynı kitaptan dolayı savcılığımızın 1982/2652 esasında kayıtlı başka bir soruşturmanın daha bulunduğu, bu soruşturma sonucunda sanık hakkında Askeri Savcılığımızca düzenlenen 12.11.1982 tarih ve 1982/2013 sayılı iddianame ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 nolu Askeri Mahkemesine kamu davasının açıldığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Aynı suçtan dolayı aynı sanık hakkında 2 defa teki-bat yapılamayacağı ve kamu davası açılmayacağından esasımızın 1982/2280 numarasında kayıtlı bu soruşturmada kovuşturmaya yer olmadığına, 353 sayılı yasanın 105-107 maddeleri uyarınca itirazı kabul üzere karar verildi.

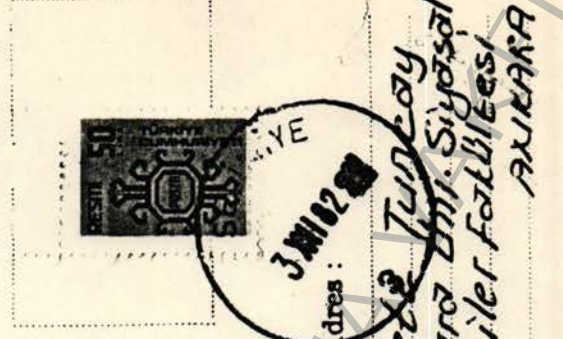
Çayhan ÖLGEN
SYNT. Yrd. Savcısı

TÜRKİYE SOSYALİST

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARASTIRMA TUSTAV

TEBLİĞ MAZBATALI ZARF

Tebliğ çıkaran
Mecidi ad : T. C.
Dosya No : İSTANBUL
Tebliğ daver : SİYASETİLM KAMUİYETSİZİĞİ / hazır bulunulması
İzım gelen : ASKERİ SAVCILİĞİ
Yer : 82/2280-2280
Tarih : 82/1194 5.4
Gün :
Saat : Görevsizlik Katalı
Bu zarf :
İhtiva eder :

TAAHHÜTLÜ

No. 628

Mehmet Tunçay
Ankara Em. Siyaset
Bilgiler Fakültesi
ANKARA

Resmî mührü ve imza

Gün :
Saat :
Kamunlara göre derci icap eden sair husus :

T. C.
SİKİYYONETİM KOMUTANLIĞI
3 NOLU ASKERİ MAHKEMESİ
İSTANBUL

Adli Ev. No. 22
24.11.1982

Evrak No: 1982 / 1887
Esas No : /1982 / 861

DURUŞMA HAZIRLIK
TENSİP KARARI

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Genel no: 142/1-6, 173/Son, Mad. ihlal 1402 S. Yasaya Muhalefet

Hakim 14066

Handwritten signature

82/861

198 / 1661
Dokyanın alındığı

19 / 11 / 1982

SİVİL YÖNETİM ASKERİ SAVOLLİCİNA

SELİMİYE

198 / 12 / 11 / 1982 gün ve 198 / 2652 C. 7. esas sayılı yazınız.
İle gönderilen dava dosyası alınmış ve mahkememiz 198 / 261 esas
sayısına kaydedilmiştir.
İrs ederim.

*İstisna için
vejet özü al'e
23/11*

[Signature]
Hak.Kd.Albay
As.Mah.Kd.Hakimi

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TUSTAV

82/1887-861

T. C.
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIKI
İSTANBUL

SELİMİYE - İSTANBUL

12. / 1198... 2

Sayı : 1982/2652-2652
Esas No : 1982/2652-2652
Karar No : 1982/2013

İ D D İ A H A N N

Meşhur Komünist propagandası yapmak.

SUÇ

SUÇ TARİHİ

:26.6.1982

SANIK

MEHMET TUNÇALP / Mehem oğlu, Sünnüoğlu olan, 1936 doğumlu, Ankara Kuleli sokak 4/6 oturur. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi, Öğretim Üyesi.

Sikiyönetim Komutanlığının 8.11.1982 gün ve AD.107: 1982/2338 sayılı soruşturma istemi ile ilgili sanık hakkında yapılan hazırlık soruşturması sonundadır.

Sanık MEHMET TUNÇALP tarafından kaleme alınmış İstanbul'da belge yayı evince 26.6.1982 tarihinde yayınlanan (Sol Sol üzerine yeni belgeler) isimli kitapta Türkiye'de 1925 yılına kadar komünist faaliyetlerle gerek bu dönemde, gerekse daha sonra yaşamış komünistler hakkında bilgi verildiği, bunların hayat hikayelerine, hatıralarına, yayınladıkları komünist propagandası niteliğindeki yazılarına, kurulan g isli Türkiye Komünist Partisi'nin programına, nizamnamesine, bu partinin 1920 yılında yapılan 1. ci kongresi tutanaklarına ve konuşmaların beyanlarına, Türkiye'deki işçilere hitap eden ve onlara komünist eylemlere teşvik edici nitelikteki beyannamelelere, MUSTAFA SÜPHİ isimli komünist övücü yazılara, NAZİM MİNGERT'in komünist propagandası niteliği taşıyan şiirlerine, TKP risalelerine, enternasyonal marşlarına ve benzeri komünist propagandası mahiyeti taşıyan yazılara yer verilerek ıretisiyle araştırma ve tarihi belge yayınlamak görünüşü altında komünist propagandası yapıldığı, kitabın tüzümün incelenmesinden ve Ord. prof. Dr. SÜLHİ DÖNMEZ tarafından düzenlenen 19.7.1982 tarihli bilirkişi raporundan anlaşıldığından kitabın yazarı bulunan sanık hakkında kamu davası açılmıştır.

Buradan itibaren SYNT. (3) maddesiyle Askeri Mahkemesinde yapılarak eylemine uyum 5680 sayılı yasanın 16/3 maddesi delaletiyle TCK.mad.142/1-6, 1402 S.K. 17, TCK.mad.173/son, 31, 33 maddeleri gereğince cezalandırılmasına ve İstanbul 1. Sulh Cesa Mahkemesinin 26.7.1982 gün ve 982/105 müt. sayılı kararı ile toplattırılmasına karar verilmiş bulunan kitapların TCK.mad.36 maddesi gereğince müsaderesine karar verilmesi iddia ve talep olunur.

ÖZEL TCKM
SYNT. Yrd. Savcı

T. U.
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIKI
İSTANBUL

BELİMLİYE - İSTANBUL

12 / 11 1982

Sayı : 1982/2652-2652
Ehıs No : 1982/2652-2652
Karar No : 1982/2013

İ D D İ A Ş A M N

Neşren Komünizmin propagandası yapmak.

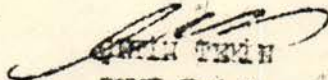
26.6.1982

MEHMET TUNÇAY / Nebus oğlu, Muhsen oğlu, 1936 doğumlu, u Anla-
ra Kuloğlu Sokak 4/6 oturur. Ankara Siyasal Bilgiler Fakülte-
si, Öğretim üyesi.

Sıkıyönetim Komutanlığının 8.11.1982 gün ve AD.MÜŞ: 1982/2338
sayılı soruşturma istemi ile ilgili sanık hakkında yapılan hazırlık soruşturması

Sanık **MEHMET TUNÇAY** tarafından kaleme alınıp İstanbul'da belge yayı-
nıncı 26.6.1982 tarihinde yayınlanan (Emk Sol üzerine yeni belgeler) isimli kitap-
ta Türkiye'de 1925 yılına kadar komünist faaliyetlerle gerek bu dönemde, gerekse
sonra yaşamış komünistler hakkında bilgi verildiği, bunların hayat hikaye-
lerini, tutuklanmalarını, yayınladıkları komünizmin propagandası niteliğindeki yazılarına,
Türkiye'deki işçilere hitap eden ve onları komünist eylemlere teşvik edici nitelikteki
konuşmalarına, **MUSTAFA SUPHI** isimli komünisti övücü yazılara, **NAZİM HİMET**'in komü-
nizmin propagandası niteliği taşıyan şiirlerine, TKF risalelerine, enternasyonal
konuşmalarına ve benzeri komünizmin propagandası mahiyeti taşıyan yazılara yer veril-
mesiyle soruşturma ve tarihi belge yayınlanmak görüntüsü altında komünizmin
propagandası yapıldığı, kitabın muhtevanın incelenmesinden ve Ord. prof. Dr. **SULHİ DÖN-
MEZ** tarafından düzenlenen 19.7.1982 tarihli bilirkişi raporundan anlaşıldığından
kitabın yazarı bulunan sanık hakkında kamu davası açılmıştır.

Duruşmasının SYMT. (3) numaralı Askeri Mahkemesinde yapı-
lması üzerine uyarınca 5680 sayılı yasanın 16/3 maddesi delaletiyle TCK.nun.142/1-6,
17, TCK.nun.173/son, 31, 33 maddeleri gereğince cezalandırılmasına ve İstanbul
Askeri Mahkemesinin 26.7.1982 gün ve 982/105 mdt. sayılı kararı ile toplattırıl-
masına karar verilmiş bulunan kitapların TCK.nun.36 maddesi gereğince mübaderesine ka-
rın kaldırılması iddia ve talep olunur.

SYMT. İrd. Savcı

T.C.
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIKI
İSTANBUL

SAYI: 1982/2652-2652
KONU: Kararın gönderildiği

12 / 11/1982

İSTANBUL SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI

/2338 sayılı soruşturma istemi.

İsteminde suç ve kimliği yazılı sanık hakkında Savcılığımızca düzenlenen iddianame ilişiktir.
İsteminde arz ederim.

EKİ: 1 ad. İdd.

suç propagandası yapmak

SANIK: NİHAT TUNÇAY

Hanefi ÖNCÜL
Hakim Kd. Albay
SİKİYÖNETİM ASKERİ SAVCISI

ASKERİ SAVCILIKI
İSTANBUL

SAYI: 1982/2652-2652 İ.
KONU: İddianamenin sunulduğu

12 / 11/1982

M.S.B. ASKERİ ADALET İŞLERİ BAŞKANLIĞINA
A N K A R A

M.S.B.'nin 27.12.1976 gün ve AD. 1978/0118-2 K/3 sayılı emirleri **Neçren komünisim pro-**

..... suçundan sanık **NİHAT TUNÇAY** hakkında
düzenlenen iddianameden bir adet ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

EKİ: 1 adet İddianame

Hanefi ÖNCÜL
Hakim Kıdemli Albay
Sıkıyönetim Askeri Savcısı

1982/8652 İSİAS SİYİLİDOSTYANIN DİLE PUBLİASİDİR

SIRA	TARİH	MÜTEFERİKATI
1		
2	24.6.1982	Baki Sol Üstüne yeni bilgiler adlı kitap ve sarf
3	9.7.1982	C.Sav.Emaniyet 1.Şube müdürlüğüne yazdığı yazı. C.Sav.Bilirkişi Ord.Prof.Dr.Sulhi dönmez İst.Üniver sitesi hukuk fakültesine yazdığı yazı . Bilirkişi tetkikat sabtı.
4	24.6.1982	Bilirkişi raporu,
5-6	19.7.1982	Üçer karar ve Sulh cezahakimlik meyasılan yazı.
7-8	20.7.1982	Müteferrik karar, takipsizlik kararı , S.M.K.yazılan ya
9-10	26.7.1982	tebe llüğü tutanağı.
13-	4.8.1982	İst.Em.md.Basın C.Sav. yazdığı yazı.
14-	9.8.1982	Tesbit tutanağı.
15-	4.8.1982	İst.Em.Azırlığının basın C.Sav. yazdığı yazı.
16-	10.8.1982	çeşitli tarihlerdeki celpler.
17-29	4.9.1982	Ankara C.Sav. yazılan yazı.
30-	6.10.1982	Metin TUNÇAY'ın alınan ifadesi.
31-32	7.10.1982	Ankara C.Sav. yazılan yazı.
33-	7.10.1982	C.Sav. basın bürosunun SİNT.K.11'ine yazdığı yazı.
34-	8.11.1982	Soruşturma istemi,
35-		

TOPLAM OTUZBES KALEMDİR

12.11.1982

T.K.

SEVGİ ŞENGÜL

Sevgi

TÜRKİYE SİYİLİDOSTYANIN DİLE PUBLİASİDİR

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
1 nci ORDU ve SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
S E L İ M İ Y E

AD. NO. : 1982/2338/

8/11/1982

KONU : Soruşturma istemi

SIKIYÖNETİM ASKERİ SAVCILIĞINA
SELİMİYE

Günlü : 14.10.1982 gün ve 1982/15999 sayılı yazınız.

Aşağıda açık kimlikleri ve kendilerine isnad olunan suçları yazılı şahıslar hakkındaki soruşturma evrakı ilişikte gönderilmiştir.

353 sayılı Askeri Mahkemeler kuruluş ve yargılama usulü Kanununun 8 ve 95 nci maddeleri gereğince soruşturma yapılmasını, dosyanın alındığının ve aldığı esas numarasının bildirilmesini, soruşturma neticesinden bilgi verilmesini rica ederim.

EK: Suç evrakı,

GÖZETİM BAŞLANGICI :
TUTUKLAMA İSTEMİ :
TUTUKLAMA İSTEMİ NEDENİ :

Haydar SALTIK
Orgeneral
1 nci Ordu ve
Sıkıyönetim Komutanı

SÜÇ : Komünizm propagandası yapmak,

OLAYIN ÖZÜ : Belge Yayınlarında olup, sanık Doç. Dr. Mete TUNCAY tarafından yazılan, "Beki Sol Üzerine Yeni Bilgiler" isimli kitapta komünizm propagandası yapılmıştır.

SANIKIN ADI VE SOYADI : BABA ADI : DOĞUM TARİHİ, YERİ: MESLEĞİ:

NEBUS

1936 -

DOÇ. DOKTOR

İLİŞİK KİŞİSİDİR.

9.11.82
82/2652
G.T.

Savaş Çetisi Teknis'e

9/11

T.C.
CUMHURİYET SAVCILIĞI

Basın

Bürosu

1982/76 Hz.

İSTANBUL

7 / 10 / 1982

İSTANBUL SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞINA

SEL-M+YR

Doçent Dr. Mete Tuncay'ın yazdığı "Eski Sol Üzerine Yeni Bilgiler" adlı kitabın 1982 Haziran baskısına ait dosya içerisindeki 19.7.1982 tarihli bilirkişi raporunda özetlendiği gibi tetkik konusu kitapta yer alan çeşitli vesikalarla komünizm için propagandası yapılmakta olduğu kanaatine varılmış olup bu açıdan kitap T.C.K.nun 142.maddesine aykırı görüldüğünden toplatılmasına da karar alınmıştır.

Kitabın içeriği bakımından Millî Güvenlik Konseyinin 14.9.1980 tarihli 7 numaralı kararının şumülüne girdiğinden askeri Savcılıkça gereğinin takdir ve ifası için dosya ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Niyazi KIRDAR 11445

İstanbul C. Savcı Yardımcısı

Sanık: Doç. Dr. Mete Tunçay. Mevzu: oğ. Muazzez 'denolma. 1936 doç. (sabit) Ankara Kul-
eği sokak 4/6 adresinde oturur, (Çankaya) Ankara Üniversitesi Siyasal
Bilimler Fakültesi Siyasal teoriler bilimi öğretim üyesi ve fakültesi
kurul üyesi olduğunu söylemekle ifadesine müracaat olundu:

Münnet suç hususunda dinlendiğinde:

Ben Siyasal teoriler küresinde diğer arkadaşlarımla dünyadaki ve
Türkiyedeki siyasi olay ve düşüncelere incelemek ve araştırmakla görevli-
yim. Buvakite kadar yaptığım çalışmalar başlıca 2 konuda olmuş. 1 ncisi
Cumhuriyet halk fıkрасının kuruluşundan 1931 yılına kadar gelişmesini
araştırmak, 2 ncisi ise 1925'e kadar Türkiyedeki sol akımların tarihini
incelemek, 1966 yılında Türksolunun tarihi hakkında yazdığım bir ¹⁹⁸² ~~tezi~~
değeri eldim. Şimdi söz konusu olan kitap o tezi yazdığım vakit Türkiyede
mevcut olmayan belgelerden teşekkül etmektedir. Benim bu neşriyatımın mahi-
yeti tamamen ilmidir. Bugünkü nesilerin 60 yıl önceye ait vesikaları anla-
maları kolay değildir. Dolayısıyla bu çalışmada herhangi bir propaganda
kasti yoktur. İsnat edilen suç kabul etmiyorum. Dedi.

Soru:du:

Benim şahsıma bir tbligat yapılmış olmadığı bir gerçektir. Ama ben
haricen İstanbul Cumhuriyet Savcılığı Basın Bürosunda arandığımı öğren-
dim. Ve bugün size başvurduğum. Dedi. Başka bir diyeceği olmadığını söyledi
ve ifadesi okundu ve imzası alındı. 6.10.1982

MİYAZI KIRDAR
İstanbul. C. Savcı Yardımcısı

OYA DENİZ
Z. Kayibi

Doç. Dr. METE TUNÇAY
Sanık

Yıldırım Tunçay

TÜRKİYE SOSYAL

Sanık: Doç. Dr. Mete Tunçay. Mevlus oğ. Muazzez 'denolma. 1936 doğ. (sarıbaşlı) Ankara Kuli-
oglu sokak 4/6 adresinde oturur, (Çankaya) Ankara Üniversitesi Siyasal
Bilgiler Fakültesi Siyasal teoriler bilimi öğretim üyesi ve fakültesi
kurulu üyesi olduğunu söylemekle ifadesine müracaat olundu:

Müşnet suç hususunda dinlendiğinde:

Ben Siyasal teoriler kürsüsünde diğer arkadaşlarımla dünyadaki ve
Türkiyedeki siyasi olay ve düşüncelere incelemek ve araştırmakla görevli-
yim. Bu vakite kadar yaptığım çalışmalar başlıca 2 konuda olmuş. 1 ncisi
Cumhuriyet halk fıkрасının kuruluşundan 1931 yılına kadar gelişmesini
araştırmak, 2 ncisi ise 1925'e kadar Türkiyedeki sol akımların tarihini
incelemek, 1966 yılında Türksolunun tarihi hakkında yazdığım bir ~~çalışma~~
Doçent oldum. Şimdi söz konusu olan kitap o tezi yazdığım vakit Türkiyede
mevcut olmayan belgelerden teşekkül etmektedir. Benim bu neşriyatımın mahi-
yeti tamamen ilmidir. Bugünkü nesillerin 60 yıl önceye ait vesikaları anla-
maları kolay değildir. Dolayısıyla bu çalışmamda herhangi bir propaganda
kastı yoktur. İsnat edilen suç u kabul etmiyorum. Dedi.

Soruldu:

Benim şahsıma bir t'bligat yapılmış olmadığı bir gerçektir. Ama ben
haricen İstanbul Cumhuriyet Savcılığı Basın Bürosunda arandığımı öğren-
dim. Ve bugün size başvurdum. Dedi. Başka bir diyeceği olmadığını söyledi
ve ifadesi okundu ve imzası alındı. 6.10.1982

MIYAZI KIRDAR
İstanbul .C. Savcı Yardımcısı

OYA DENİZ
Z. Katibi

Doç. Dr. METE TUNÇAY
Sanık

Mete Tunçay

TURKIYE SOSYAL TARİHİ

Sanık: Doç. Dr. Mete Tunçay. Meb. 1936 doğ. (gerekli) Ankara Rul-
oglu sokak 4/6 adresinde oturur, (Çankaya) Ankara Üniversitesi Siyasal
Bilgiler Fakültesi Siyasal teoriler bilimi Öğretim Üyesi ve fakültesi
kurulu üyesi olduğunu söylemekle ifadesine müracaat olundu:

Müsnat suç hususunda dinlendiğinde:

Ben Siyasal teoriler kürsüsünde diğer arkadaşlarımla dünyadaki ve
Türkiyedeki siyasi olay ve düşüncelere incelemek ve araştırmakla görevli-
yim. Bu vakite kadar yaptığım çalışmalar başlıca 2 konuda olmuş. 1 ncisi
Cumhuriyet halk fıkрасının kuruluşundan 1931 yılına kadar gelişmesini
araştırmak, 2 ncisi ise 1925'e kadar Türkiyedeki sol akımların tarihini
incelemek, 1966 yılında Türksolunun tarihi hakkında yazdığım bir kitapla
Doçant oldum. Şimdi söz konusu olan kitap o tezi yazdığım vakit Türkiyede
mevcut olmayan belgelerden teşekkül etmektedir. Benim bu neşriyatımın mahi-
yeti tamamen ilmidir. Bugünkü nesillerin 60 yıl önceye ait vesikaları anla-
maları kolay değildir. Dolayısıyla bu çalışmamda herhangi bir propaganda
kapsamı yoktur. İsnat edilen suç kabul etmiyorum. Dedi.

Soruldu:

Benim şahsıma bir tbligat yapılmış olmadığı bir gerçektir. Ama ben
haricen İstanbul Cumhuriyet Savcılığı Basın Bürosunda arandığımı öğren-
dim. Ve bugün size başvurdum. Dedi. Başka bir diyeceği olmadığını söyledi
ve ifadesi okundu ve imzası alındı. 6.10.1982

MİYAZI KIRDAR

İstanbul C. Savcı Yardımcısı

OYA DENİZ
Z. Kaşibi

Doç. Dr. METE TUNÇAY
Sanık

Mete Tunçay

TURKIYE SOSYAL

Sanık (Doç. Dr. Mete Tunçay, Meb. Kur. of. Muavzesi) denolma. 1936 doğ. (Ankara) (Etiler) sokak 4/6 adresinde oturur, (Çankaya) Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyasal teoriler bilimi Öğretim Üyesi ve fakültesi Kurulu Üyesi olduğunu söylemekle ifadesine müracaat olundu.

Müşnet suç hususunda dinlendiğinde:

Ben Siyasal teoriler kürsüsünde diğer arkadaşlarımla dünyadaki ve Türkiye'deki siyasi olay ve düşüncelere incelemek ve araştırmakla görevliyim. Bu vakite kadar yaptığım çalışmalar başlıca 2 konuda olmuş. 1 ncisi Cumhuriyet halk fıkрасının kuruluşundan 1931 yılına kadar gelişmesini araştırmak, 2 ncisi ise 1925'e kadar Türkiye'deki sol akımların tarihini incelemek, 1966 yılında Türksolunun tarihi hakkında yazdığım bir tezi değerli dedim. Şimdi söz konusu olan kitap ve tezi yazdığım vakit Türkiye'de mevcut olmayan belgelerden teşekkül etmektedir. Benim bu neşriyatımın mahiyeti tamamen ilmidir. Bugünkü nesillerin 60 yıl önceye ait vesikaları anlamaları kolay değildir. Dolayısıyla bu çalışmada herhangi bir propaganda kastı yoktur. İsnat edilen suç kabul etmiyorum. Dedi.

Soruldu:

Benim şahsıma bir tebligat yapılmış olmadığı bir gerçektir. Ama ben hâricen İstanbul Cumhuriyet Savcılığı Basın Bürosunda arandığımı öğrenmiş ve bugün size başvurduğum. Dedi. Başka bir diyeceği olmadığını söyledi ve ifadesi okundu ve imzası alındı. 6.10.1982

HAZAZI KIRDAR
İstanbul. C. Savcı Yardımcısı

OYA BANIZ
Z. Kâşibi

Doç. Dr. METE TUNÇAY
Sanık

Mete Tunçay

2 İSTANBUL
SULH CEZA
MAHKEMESİ

HAKİM

SAMİM ALAÇAN 12466
HAKİMİN ADI

BASKATIP

HAKİMİN ADI
NİLİFER ÖZÜREK

2 İSTANBUL
SULH CEZA MAHKEMESİ

MÜTEFERRİK KARAR

Sayı :

(1982 / 118)

Bir hususta sanık olarak ifadesinin tesbitine lüzum görülen ~~DOĞAN METE TUNÇAY~~ hakkında usulüne uygun olarak davetiye tebliğ edildiği halde, icabet etmediğinden adı geçen hakkında ihzar kararı verilmesi İst. C. Savcılığı ~~Basın~~ Bürosunun ~~17/4/1982~~ tarih ve ~~197/76~~ sayılı yazıları ile talep edilmekle; bu işe ait evrak tetkik edildi :
GEZEGİ DÜŞÜNÜLDÜ : Hakkında ~~Sanık~~ sıfatıyla usulüne tevfiқан davetiye tebliğ edildiği halde bu davete icabet etmediği anlaşılan ~~Doğ. Dr. Mete Tunçay~~ C. M. U. K. nun maddesi uyarınca İHZAREN CELBİNE, ihzar müzekkeresinin gün ve saatinin tayin ve tanzimi eibetinin İst. C. Savcılığı ~~Basın~~ Bürosunca ifasına, kararın infazı için evrak ile birlikte İst. C. Savcılığı ~~Basın~~ Bürosuna tevdiine, itirazı kabil olmak üzere karar verildi. ~~18/4/1982~~

Baskatip

AS

Hâkimin Adı 12466

Signature

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ

T. C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ASKERİ MAHKEMESİ SAVCILIĞI
A N K A R A

DAVACI EKİ

SAYI : 969/ 976

25 Ekim 1969

ESAS : 969/ 1480

KARAR : 969/ 839

KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA DAİR KARAR

S U Ç : Siyasi Propoganda yapmak.

SANIK : Mete Tuncay, Mebus oğlu, 1936 senesinde Muazzezden doğma, İstanbul -Hasköy nüfusunda kayıtlı, evli, iki çocuklu, Ankara-Çankaya, Kar-yağdı Sok.14/2 de mukim, halen Gnkur, Harp Tarihi Başkanlığı Kontrol inceleme Şb.de görevli Mu. Yd. Tgm.(89/209859) sicil nolu.

SUÇ TARİHİ : Aralık 1968

Yukarıda suçu, kimliği ve suç tarihi yazılı sanık hakkında birlik Komutanlığı tarafından düzenlenip gönderilen suç evrakının tetkiki ve yapılan hazırlık soruşturması sonunda:

Sanığın Siyasal Bilgiler Fakültesinde 2 nci sınıf öğrencilerine kamu hukuku ve devlet Teorileri dersini vermekte iken askerliği sebebiyle Harp Tarihi Başkanlığına atandığı, buradaki görevinin 2 nci yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanının, bu ders öğreticisinin noksan olması nedeni ile Doç. Bulunan sanığın askerlik süresinde de ders vermesi için gerekli teşebbüslerde bulunduğu, olumlu karşılanması üzerine sanığın Aralık 1968 tarihinde Siyasal Bilgiler Fakültesi 2 nci sınıf öğrencilerine Kamu Hukuku ve Devlet Teorileri dersini verdiği, bu ders sırasında sanığın siyasi propoganda yapmış olduğu dosyanın 1 sıra dizisinde bulunan bildiri ile ileri sürülmüş, bildirinin altı Ege Üniversitesi Ülkü Ocağı Başkanı Mahir Körbeyli, Üniversiteler Derneği Başkanı Süleyman İlhan, İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Ülkü Ocağı Başkanı Hüseyin Genç ile Türkiye Milliyetçiler Birliği Başkanı İzmir Ocağı adına Yücel Sunduvaç tarafından imzalanmış ve olaya İzmir Savcılığı elkoymuş olup sanığın halen askeri kişi bulunması nedeni ile suçu bildiri ile Genelkurmay Başkanlığı Adli Müşavirliğine iletmıştır.

Soruşturma sırasında Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı ile temasa geçilmiş ve olay sırasında aynı sınıfta sanığın suça konu olan dersine katılmış öğrencilerin listesi sağlanmış bunlar celbedilmiş gelenlerin ifadeleri tesbit edilmiştir.

Bu tanıklardan Bülent Dedeoğlu...Sanığın dersini verdiğini, Agop Dilaçar beyin bir Türk kadar Türk Dil Kurumunda hizmetlerinin bulunduğu, Türk dostu olduğunu, bu özellikleri nedeni ile Türk Dil Kurumu Başkanlığına getirildiğini, sanığın, Dilaçar'ın bu özellikleri sebebiyle bir Türke tercih edildiğini beyan ettiğini ve siyasi propoganda yapmadığını, Nurettin Çakar, İhsan Yücel, Necla Gürel, Tanzer Güven, ve diğer tanıkların da sanığın dersinde bulunup baştan sona kadar takip ettiklerini, sanığın siyasi propoganda yaptığını dair birşey duymadıklarını beyan etmişlerdir.

Bildiri altında imzası bulunanlardan Hüseyin Genç....Sanığın olay sırasında hangi konu hakkında ders verdiğini bilmediğini, derslerinde hangi fikirlerin sa-

vunuculuğunu yaptığını bilmediğini, sanığın Türkiyede sol akımlar isimli bir kitap yayınladığını bu kitap ile kendisinin Marksist olduğu kanaatine vardığını, arkadaşlardan sanığın siyasi propaganda yaptığını duyduğunu ile sürüp kimden, ne gibi sözler duyduğunu, ne şekilde propaganda yaptığını hatırlamadığını, yine bildiri altında imzası bulunan Mahir Körbeyli'nin.... Sanığın derslerine iştirak etmediğini, arkadaşlarına Siyasal Bilgiler Fakültesinde okuyan arkadaşlarından mektup geldiğini ve sanığın derslerinde milliyetçi toplumcular aleyhinde konuştuğunu, bu toplumcular hakkında (Eşekce fikir sahipleri kişilerdir) sözünü sarfettiğini, Nazizm ile Marksizmi mukayese ettiğini sanığın bu şekilde siyasi propaganda yaptığını, yine bildiri altında imzası bulunanlardan Yücel Sunduvaç... sanığın Aralık 1968 tarihinde Siyasal Bilgiler Fakültesinde ders verirken Marksist fikirleri savunmuş ve Türklüğe hakarete bulunmuş olduklarını şayan işittiğini, bu arkadaşları ve isim ile kimliklerini hatırlamadığını bu bilgiler üzerine bildiri neşrettiklerini beyan etmişlerdir.

Yukarıda açıklandığı şekilde sanığın ders konusu itibarıyla her zaman siyasi teorilere dokunacağı, bunların münakaşasını yapacağı ve aralarındaki farkları belirteceği açık iken bildiri altındaki imzaları bulunan kişilerin ifadelerinde de belirttikleri gibi olayı duyduklarını, kimden ne zaman ve nerede duyduklarını kesin belirtmeyip, Ankaradan aldıkları ileri sürdükleri mektubu da ortaya çıkaramamaları karşısında olayın yuvarlak laflarla geçiştirme yolunda olup sanığın siyasi propaganda yaptığını dair kesin deliller ileri sürememeleri, derste bulunan yukarıda isimleri yazılı öğrencilerin de sanığın propaganda yapmadığına dair ifadeleri karşısında sanığın bu suçu işlediğine dair delil mevcut olmamakla sanık hakkında 353 sayılı kanunun 105 nci maddesi gereğince KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA DAİR KARAR VERİLDİ. 25-10-1969

Kürsü Profesörü Prof. Dr. Bülent Dâver'in
Kararı Oy Yazısı

Kürsümüze tayini için müracaat eden Doçent Mete Tunçay hakkında düzenlenen komisyon raporuna kürsü başkanı olarak aşağıdaki nedenlerle karşıyım:

I. Kürsümüze halen bir doçentlik kadrosunun tahsisine, eldeki elemanlar ve kürsüde okuttuğumuz dersler bakımından lüzum ve ihtiyaç yoktur. Bu husus Dekanlığa ekte ilişik yazımızda evvelce açıkça bildirildiği halde, başka kürsüden bir öğretim üyesinin teklifi üzerine bu konu gündeme alınmış ve kürsümüze bir doçentlik kadrosu verilmesinin istenmesine Fakülte Kurulunda oy çokluğuyla karar verilmiştir. Objektif bir temele ve gerçek bir ihtiyaca dayanmayan bu karar üniversiteler kanununa aykırıdır ve kürsü profesörünün görev ve yetki alanına açık ve haksız bir müdahale niteliği taşımaktadır.

II- Haklı bir nedene dayanmaksızın kürsü profesörünü bir yana iten bu karar, ilişik yazımızda da görüleceği gibi protesto etmek amacıyla, bu tayin için kurulmuş bulunan komisyonun başkanlığından (tabii üyeli) istifa ettim.

III- Doçent Mete Tunçay'ın kürsümüze tayinine bu önemli usul sorunu dışında başka nedenlerle de karşıyım. Doçent Mete Tunçay fakültede olduğu sürece içinde kadim bazı ciadı olaylara sebebiyet vermiştir.

1. Şöyle ki: Askerde bulunduğu bir sırada idareten verdiği dersler esnasında karşı fikirli bir grup öğrenciye "Ben laşist öğrencilere sırtı peçirmez, not vermem" dediği öne sürülmüş ve bazı kimselerin ihbarıyla kuru Askerî Mahkemeye de intikal etmişti. Sadece öğretmen ve öğrenciler arasında cereyan eden bu olay, Askerî Mahkemenin delil yetersizliği yüzünden o zaman takibata devam edememesine rağmen, Mete Tunçay'ın

İDARİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ

INSTITUT DES SCIENCES ADMINISTRATIVES
FACULTÉ DES SCIENCES POLITIQUES
UNIVERSITÉ D'ANKARA

INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE SCIENCES
FACULTY OF POLITICAL SCIENCES
UNIVERSITY OF ANKARA

- 2 -

derste tarafsızlığı hakkında ciddi kuşkular doğurmuştur.

Doçent Mete Tunçay bu konuyla ilgili olarak bana verdiği yazılı ifadede sınıftaki sözlerinin yanlış anlaşıldığını iddia etmektedir. Halbuki o zaman konu Profesörler Kurulunda da görüşülmüş, olay kınanması ve Mete Tunçay'ın ders verme yetkisi bu yüzden üzerinden alınmıştı.

2. Doçent Mete Tunçay'ın evli ve iki çocuk sahibi olduğu halde bir kız öğrencisi ile ilişki kurduğu, karısının Dekanlığa yaptığı bir yazılı müracaatla ileri sürülmüş ve olaya el koyan Fakülte yönetimi yaptığı soruşturma sonucunda Mete Tunçay'a "kusur bildirme" şeklindeki disiplin cezası vermiş, bu karar kendisine tebliğ edilmiş ve siciline de geçirilmiştir. Olayla ilgili olarak kendisi ile bir öğrenci ise fakülteden uzaklaştırılmıştı. Olay bazı gazetelerde, bu arada Milliyet gazetesinde de yer almıştı. Tunçay bunun üzerine, haktemelen neslekten ihraç edilmeyi önlemek için, 1972 yılında fakülteden istifa etmek zorunda kalmıştı. İstifası da Profesörler Kurulu tarafından kabul edilmişti. Kendisi bu olayı hatırlattığımda Doçent Mete Tunçay bunun özel bir iş olduğunu ve hiçbir şekilde fakülteyi ve kursuyu ilgilendirmedığını ve kimseyle bunlara karışamayacağını iddia etmiştir.

SONUÇ

Burada daha fazla ayrıntılarına girmek istemediğim bu gibi olaylar yüzünden Doçent Mete Tunçay'ın Üniversiteler Kanununun 60 ıncı maddesine Engörülen "meslek vakar ve haysiyetine uygun davranışlar" normunu aştığı ve hattâ çok aştığı kanısındayım.

Özellikle ve esaslı yönünden de kanıtı belirsiz fakülte kanıtı bulunmayan Doçent Mete Tunçay'ın bu nedenle de fakülteye doçentlik unvanının kaldırılması ve bilhassa komisyonu raporuna geçilmesi için